

TBMM Adalet Alt Komisyonunda görüşülen, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı üzerinde geçen dönem yapılan tartışmalar ve eleştiriler bu dönem de devam ediyor.

CHP, "İslam ve cemaat hukukunu getireceği" iddiasıyla tasarıya tümünden karşı çıkarken; MHP, uygulamanın görülmesini gerektiğini; BDP ise sistemin hak ve adalet dağıtıcı tarzda olmasını istiyor.

İtirazlara ve eleştirilere karşı çıkan AK Parti de "bazılarının tasarımı okumadığı için eleştirdiğini, bazılarının da kasıtlı olarak farklı yere çekmek istediğini" savunuyor.

Alt Komisyon Başkanı, AK Parti Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç, alt komisyonda, hukukçu ve 5 yıllık deneyimi olan kişilerin arabulucu olabileceği yönünde değişiklik yaptıklarını söyledi.

Arabuluculuğun yargılama faaliyeti olmadığını, iki tarafın anlaşamadığı konuları çözümleyen bir sistem olduğunu belirten Tunç, "Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri konular arabulucuya gidecek. Özel hukuk iş ve işlemlerinde geçerli olacak. Kamu düzenine ilişkin konular çözülemeyecek. Arabulucu boşanmaya karar veremeyecek" dedi.

Tunç, mevcut durumda tarafların mahkeme aşamasında sulh yoluyla sorunlarını çözebildiğini ifade ederek, tarafların şimdi mahkemeye gitmeden kendi aralarında, arabulucu ile sorunlarını çözebileceklerini bildirdi. Tunç, "Bu düzenlemedeki amaç, yargıya intikal edecek uyuşmazlıkları azaltmak, toplumda uzlaşma kültürünü oluşturmak" dedi.

Adalet Bakanlığı denetiminde olacak Arabuluculuk Kurulunun, arabulucunun kanuna aykırı bir iş içerisinde olduğunu tespit etmesi halinde sicilden sileceğini ve hakkında cezai işlem uygulayacağını belirten Tunç, "Bu nedenle endişelerin hiçbirisine katılmıyoruz. Bazıları tasarımı okumadıkları için böyle diyor, bazıları da kasıtlı olarak bunu farklı yere çekmek istiyor" dedi.

Tunç, sistemin uygulamadaki faydaları görüldükten sonra hukukçu olmayanların da arabulucu olabileceğini söyledi.

"Boşanma gitmeyecek, velayet, nafaka gidecek"

CHP Uşak Milletvekili Dilek Akagün Yılmaz, tasarıya tümüyle karşı olduklarını söyledi.

Yılmaz, boşanma davalarının arabulucuya gitmeyeceğini ancak kadınları çok yakından ilgilendiren velayet, nafaka, mal rejimi, miras hukuku, tazminat gibi konuların gidebileceğini söyledi.

Yazar Administrator
Pazar, 29 Ocak 2012 23:02

Tarafların arabulucuyu kendisinin seçmesinin tehlikeli bir durum olduğunu ifade eden Yılmaz, "Ekonomik olarak güçlü olan kişi, ekonomik olarak güçsüz olan kişiye baskı yaparak kendisinin istediği kişiyi arabulucu seçtirebilir. Kadın baskı altında tutulabilir ve 'şu beyanda bulunacaksınız' denildiği zaman 'hayır' diyemeyebilir. Burada, cemaat, töre devreye girebilir" dedi.

Adalet Bakanlığına doğrudan bağlı Arabuluculuk Kurumu yaratılmaya çalışıldığını iddia eden Yılmaz, "Mahkemeler dizayn edilmiş olsa da orası da dizayn edilmek isteniyor. AK Parti, kendi dizayn ettiği, emir, talimat verebileceği bir yargı sınıfı yaratmaya çalışıyor" iddiasında bulundu.

"Bizim korkumuz çifte hukukluluğun olması. İslam ve cemaat hukukuna; töre, mafya kurallarına göre sorunu çözme tehlikesi ortaya çıkabilir" diyen Yılmaz, amaç yargının iş yükünü azaltmaksa, var olan kurumları daha da güçlendirerek, arabuluculuk diye başka bir sistem yaratmadan da bunun yapılabileceğini ifade etti.

"Mahremiyetine uygun bir şekilde halletmek isteyebilir"

MHP İstanbul Milletvekili Murat Başesgioğlu, arabuluculuk sistemine gerekçe olarak adliyelerdeki iş yoğunluğunun gösterilmesini kabul edemeyeceklerini bildirdi.

"Devlet yargısı bütün imkanlarını kullanarak vatandaşın hukuki itilaflarını halletmek zorunda" diyen Başesgioğlu, arabuluculuğun alternatif bir yargı merci olarak kabul edilmemesi gerektiğini söyledi.

Başesgioğlu, arabuluculuk yöntemiyle anlaşmazlıkların giderilmesinin toplumsal barışın devam etmesi açısından önemli olduğuna işaret ederek, "Vatandaşlar aile ve miras hukuku gibi konularda sorunlarını daha dar çerçevede, mahremiyetine uygun bir şekilde halletmek isteyebilir" dedi.

Murat Başesgioğlu, "Kamu düzenini bozmayacak, genel ahlaka, adaba, örf ve teamüllerimize aykırı içtihat yaratmayacak arabulucuk sistemi denenmeye değer" diye konuştu.

Denenmeye değer bulunduğu arabuluculuğun performansının, uygulamadaki başarısına bağlı olduğunu dile getiren Başesgioğlu, "Tarafların arabuluculuk sistemine güven duymaları lazım" dedi. Başesgioğlu, arabuluculuğun mutlaka ilk uygulamasının görülmesi gerektiğine işaret ederek, "Bu işe ilk başlayanların çok dikkatli ve hassas olmaları lazım. Arabuluculuk sistemine güveni sağlamaları için adeta kılı kırk yarmaları lazım" diye konuştu.

BDP Adana Milletvekili Murat Bozlak, arabuluculuk sisteminin avukatlık mesleğini geri plana iten bir konumda olduğunu söyledi. Arabulucuların avukat olması gerektiğine işaret eden Bozlak, "Burada önemli olan kuralları doğru koymak. Arabuluculuk müessesesi, hak ve adalet dağıtıcı tarzda olmalı" dedi.

Bozlak, kim arabulucuyu talep ediyorsa, arabulucunun ondan masraf talep edebileceğini hatırlatarak, "Bu durumda, zengin olanın karşısında fakir olan kişi nasıl korunacak?" diye sordu.

"Keşke eleştirilerin yarısı doğru olsaydı"

Yazar Administrator
Pazar, 29 Ocak 2012 23:02

Adalet Bakanlığında tasarımı hazırlayan Bilim Komisyonunun Başkanı, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim üyesi Prof. Dr. Hakan Pekcanitez, "Tasarıya yapılan eleştirileri nasıl karşılıyorsunuz?" sorusuna, "Keşke bu eleştirilerin yarısı doğru olsaydı" yanıtını verdi.

Arabuluculuk sisteminin, yargının bir devri anlamına geldiğinin söylendiğini belirten Pekcanitez, "Yargı diyebilmek için, iddia eden ve savunan taraf ile hakimin olması lazım. Arabuluculuk sürecinde, kesinlikle yargılayan bir makam ve kişi yok" dedi.

Bu sistemin çok hukukluluk getirmediğini de vurgulayan Pekcanitez, şöyle konuştu:

"Tarafların uzlaşabilmesi demek, çok hukukluluk anlamına gelmez. Mevcut durumda da taraflar aralarında sözleşme yapabilir. Hukuk için yeni bir kavram değil. Buna niye tepki gösteriyorlar? Birtakım korktukları şeylerin ön plana çıkacağından, mafyanın hortlayacağı ve bunu kullanacağından söz ediliyor. Mafya hukuk kuralları içine girmez. Dünyanın hiç bir ülkesinde hukuk kuralları içinde arabuluculuk sürecinde mafya oluşmamıştır. Mafya racon keser. Racon kesmek demek, mafya emreder ve taraf da buna uyar. 15 yıldır mafyanın en bilinen ülkesi İtalya'da arabuluculuk bu şekilde bir eleştiriye maruz kalmadı.

Şeriatın ve tarikatların bunu kullanabileceğinden söz ediliyor. Bu arabuluculuk süreci sonunda eğer taraflar uzlaşırsa uzlaşma metnini mahkeme önüne götürecekler. Mahkeme tarafları da çağırıp dinledikten sonra, bu anlaşmanın kamu düzeninine aykırı olup olmadığına bakacak. Mahkemenin tereddütü varsa, şeriat hükümleri gibi konular varsa bunu iptal edecek."

"Önyargı ve bilgisizlik var"

Bilim Komisyonu üyesi, İzmir Gediz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Muhammet Özekes de tasarıya getirilen eleştirilerin "önyargı, bilgisizlik ve konuyu tam bilmemekten kaynaklandığını" ifade etti.

Özekes, "Bazıları ideolojik yaklaşıyor, yargılama deniliyor. Eğer böyle diyorsa, bu konuyu hiç bilmiyor demektir" dedi.

Arabulucunun uyuşmazlık halinde olan sorunları çözmek isteyen kişilere yardımcı olduğunu ifade eden Özekes, "Diyelim sizinle bir uyuşmazlığım var, sizinle bunu anlaşarak çözmek istiyorum, buna engel var mı? Yok. Oturup masada konuşmıyoruz, bu yüzden güvendiğimiz 3. bir kişiyi alıyoruz ve anlaşmaya çalışıyoruz. Bizi masada tutsun, anlaştırsın diye ama kararı gene biz vereceğiz. Arabulucu karar veren kişi değildir, yargılama yapamaz. Arabuluculuk yargının alternatifi değildir" diye konuştu.

Arabuluculuğa benzer tahkim sisteminin dünyada ve 150 yıldır da Türkiye'de uygulandığını belirten Özekes, "Cumhuriyetten beri tahkim var ama şimdi arabuluculuk eleştiriliyor" dedi.

A.A.